



כ"א סיון ה'תש"פ	כניסת שבת	יציאת שבת
ירושלים	19:10	20:28
ת"א	19:25	20:31
חיפה	19:18	20:32
באר שבע	19:26	20:29

אילו של צהלה

פרשת "שלח"

כחלק מהכנות בני ישראל בדרכם לארץ, משה רבנו ממנה שניים-עשר נציגים נבחרים לתור את הארץ, 'פְּלִגְסֵי אֲנָשִׁים, רָאשֵׁי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל הָמָּה', ומצווה עליהם לבחון את טיב הארץ ואת חוזקו וגודלו של העם היושב בה:

"וַיִּמָּה הָאָרֶץ הַשְּׂמֵנָה הוּא אִם-רְוָה, הַיֵּשׁ-בָּהּ עַץ אִם-אֵין, וְהַתְּחֻזְקָתָם, וְלִקְחָתָם מִפְּרֵי הָאָרֶץ; וְהַיְמִים--יָמֵי, בְּכַנְרֵי עֵנָבִים." (י"ג, כ')

פירש רש"י: **"היש בה עץ - אם יש בהם אדם כשר שיגן עליהם בזכותו. ולכאורה, תיבות "אם אין" מיותרות. שהרי מספיק לשאול אם יש בה עץ. ומתרחק בספר "ליקוטי צביו", שאדם כשר הוא זה שלא מחזיק טובה לעצמו, ואדרבה מחזיק את עצמו לאדם שאין בו מספיק זכויות, וכדברי הזוהר הקדוש: "מן דאיהו רב איהו זעיר". וזה מרומז במילים "היש בה עץ"? האם יש בהם אדם כשר שיגן עליהם. ואיזהו אדם כשר? "אם אין". זה שמחזיק את עצמו לאין ולאפס.**

על דרך זו מבארים המפרשים כמה פסוקים:

א. **"מֵאֵין, יָבֵא עֲרֵרִי -** כאשר אדם שם את עצמו לאין, אז יבוא עזרי.

ב. **"וְהַחֲקֵמָה מֵאֵין תִּמְצָא" -** כשאדם יודע שהוא אין, אצלו תמצא החכמה.

ג. **"הַיֵּשׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין." -** מתי זוכים להשראת השכינה? כשאנחנו יודעים שאנחנו לא ראויים. וכן ההיפך מה.

כי כאשר אדם מתגאה, אז השכינה עוזבת אותו.

"וַיָּבֵאוּ עַד-נַחַל אֶשְׁכֵּל, וַיַּכְרֹתוּ מִשֶּׁם זְמוּרָה וַאֲשְׁכּוֹל עֵנָבִים אֶחָד, וַיִּשְׂאֶהוּ בְמוֹט, בְּשָׁנִים; וּמֵן-הָרְמָנִים, וּמֵן-הַתְּאֵנִים." (י"ג, כ"ג)

נבחרו העם עולים לארץ, בודקים, רואים ומתרשמים, עושים את השליחות המוטלת עליהם, חוזרים מקץ ארבעים יום, ומשיבים אותם דבר כפי מה שראו.

אומרת המשנה במסכת ביכורים (פרק ג' משנה א'):

"כיצד מפרשין הביכורים? יורד אדם בתוך שדהו ורואה תאנה שבכרה, אשכול שבכר, רימון שבכר, קושרו בגמי ואומר: הרי אלו ביכורים."

ולכאורה מדוע לא נאמר גם זית ותמר, שהרי גם הם משבעת המינים שצריכים להביא את ביכוריהם?

ועונה על כך **האר"י הקדוש**, שנאמרו דווקא תאנה, אשכול - ענבים ורימון כדי לרמוז שיש **במצות הביכורים תיקון לחטא המרגלים!** שכן על המרגלים אומרת התורה: **"וַיָּבֵאוּ עַד-נַחַל אֶשְׁכֵּל, וַיַּכְרֹתוּ מִשֶּׁם זְמוּרָה וַאֲשְׁכּוֹל עֵנָבִים אֶחָד, וַיִּשְׂאֶהוּ בְמוֹט, בְּשָׁנִים; וּמֵן-הָרְמָנִים, וּמֵן-הַתְּאֵנִים." (במדבר י"ג כ"ג).**

אולם המרגלים הוציאו דיבת הארץ, ואמרו: ראו כמה משונים פירותיה. ואילו במצות הביכורים עם ישראל לוקח את פירות ארץ ישראל, עולה לבית המקדש ואומר: **"וַיִּבְרָאנוּ, אֶל-הַמָּקוֹם הַזֶּה; וַיִּתְּנוּ-לָנוּ אֶת-הָאָרֶץ הַזֹּאת, אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ." ומוסיפה התורה: "וַיִּשְׁמַחַתְּ בְּכָל-הַטּוֹב, אֲשֶׁר נָתַן-לָךְ ה' אֱלֹהֶיךָ-וַיְלַבְיֶיךָ."**

ללמדך, שבהערכה והכרת הטוב לבורא עולם מתקנים את חטא המרגלים.

חז"ל מבהירים, שגם חטא המתאוננים שקראנו בפרשה הקודמת היה בעצם **'כפיות טובה'**, שכפרו בטובות העצומות שעשה עמהם הקב"ה, ולדאבוננו, ענין זה מצוי מאוד, שבני אדם אינם מכירים בטובתו של המקום עמהם, הלוא הקב"ה מטיב עם כל אחד ואחד, ואין אדם שנפטר מלהודות על חסדי המקום עמו, רק שעל האדם להתבונן בהם, ואז יראה כמה עליו להכיר טובה לבוראו.

אך כשלא מתבונן בזה, אז לא די שאינו מכיר בחסדי המקום, אלא עלול חס ושלום להיות מלא טרוניא על איזה 'מצוקה' שנקלע לפתחו 'שלא באשמתו', ואז אינו יודע באיזה סכנה הוא נכנס, כמו שאנו רואים כאן, כמה רע הוא הדבר לפני המקום, שמתרעמים על ה'מצוקות' במקום להכיר טובה על החסדים, שהם בדרך כלל במידה מרובה.

בבואם, המרגלים לא מעלימים את הדברים הטובים אודות הפירות ושבח הארץ, אך מיד עוברים לענות בהרחבה ובהטעמה על עוצמתם הצבאית של יושבי כנען **"אָפְסֵס כִּי-עַז הָעָם, הַיֵּשֵׁב בָּאָרֶץ;"**, ועל יכולת עמידתו הצבאית אמרו: **"וְהָעָרִים, בְּצֻרֹת גְּדֹלַת מְאֹד,"** ולבסוף הוסיפו את הבעת דעתם וסיכמו: **"...לֹא נוֹכַל, לְעַלּוֹת אֶל-הָעָם: כִּי-חֲזָק הוּא, מִמֶּנּוּ. וַיִּצְיִאוּ דִבַּת הָאָרֶץ, אֲשֶׁר תָּרוּ אֹתָהּ, אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לֵאמֹר: הָאָרֶץ אֲשֶׁר עֲבַרְנוּ בָּהּ לְתוֹר אֹתָהּ, אֶרֶץ אֲכָלֶת יוֹשְׁבֶיהָ הוּא," (י"ג, ל"א-ל"ב)**

והסוף כידוע מר - בכיית כל העדה, חרון אף ה', ועונש מר להיטלטל במדבר ארבעים שנה.

ומפרש רש"י: **"אוכלת יושביה - בכל מקום שעברנו מצאנום קוברי מתים, והקב"ה עשה לטובה כדי לטרדם באבלם ולא יתנו לב לאלו:"**

הגמרא (סוטה, ל"ה, ע"א) מסבירה, שכדי למנוע את חשיפתם בידי יושבי הארץ, פרצה בכנען מגיפה, ובכל מקום שבאו המרגלים, מת האיש החשוב באותו מקום כדי שכל בני המקום יהיו טרודים בהלווייתו ולא יבחינו ויחשדו בם. הקב"ה עשה את הדברים לטובתם, והם טעו בפירוש המציאות שנתגלתה לעיניהם, ופירשוהו כ"ארץ אוכלת יושביה".

ויש לשאול: מה גרם להם למרגלים אלו להיכשל בחטא הפרשנות השגויה? מדוע לא השכילו לפרש נכון את ראייתם? והלא "כולם אנשים" צדיקים היו ובציווי ה' נשלחו? כיצד הפכו אנשי מידות אלו ברגע אחד מ"כולם אנשים" ל"רשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר"?

כדי לא להיכשל בהענקת פרשנות שגויה לאירועי המציאות, נדרש המתבונן **לחוסן האמונה** - שתהא אמונתו בבורא יתברך אמונת אמת, יציבה וחזקה, שרירה וקיימת. שבכוחה של תכונה זו להצילו מהטעויות החוששים ומעריצות השכל. ויש דרגות שונות באמונה בה'.

הדרגה הבסיסית ביותר היא להאמין שה' ברא את העולם. כדי להאמין בכך אין צורך בבינה יתרה. כל מי שאינו כסיל או שוטה מופלג, מבין כי ההיגיון מחייב זאת, שהרי אפילו עצם דומם כמו כוס, מחט או בגד, איש אינו מעלה על דעתו כי נוצר מאיליו, ועל אחת כמה וכמה אין לומר כן על הבריאה כולה המלאה בחכמה כבירה.

דרגה גבוה מזו, היא להאמין שמה שהאדם יוצר במו ידיו, גם הוא נעשה על ידי הבורא, ולא לומר כי "כוחי ועוצם ידי עשו לי את החייל הזה". וישנה **דרגה גבוה יותר**, להאמין בבורא יתברך גם כאשר האדם רואה דברים בלתי מובנים בהתנהגות ה', להאמין ולא לשאול שאלות.

חטאם של המרגלים היה, אפוא, שהם איבדו את אותה אמונה איתנה שאינה מתערערת גם למראה מציאות בלתי מובנת. הואיל ואמר ה' **"ארץ טובה"**, היה עליהם לקבל את הדברים כפשוטם גם בהיתקלם בהלוויות רבות, שהרי לא יתכן שהארץ אינה טובה.

כתב האדמו"ר **מפיאסצנה זצוק"ל** בספרו הנפלא **אש קודש**:

"נבין נא, המרגלים דברים של טעם ושכל אמרו (יג, כח): "אָפְסֵס כִּי-עַז הָעָם, הַיֵּשֵׁב בָּאָרֶץ; וְהָעָרִים, בְּצֻרֹת גְּדֹלַת מְאֹד, וְגַם-יְלָדֵי הָעֵנֶק, רָאִינוּ שָׁם," ולמה לא התווכח כלב עמהם לסתור את דבריהם וטענותיהם, ורק סתם כך ענה: **"עֲלָה נַעֲלָה וְנִרְשָׁנוּ אֹתָהּ--כִּי-יָכוֹל נוֹכַל, לָהּ."!!**

מסביר האדמו"ר ומבאר, כי כך צריכה להיות אמונת איש הישראלי; עליו להאמין בה' שיושיעוהו ולהתחזק באמונה זו לא רק בשעה שרואה את הדרך לישועתו על פי שכלו ודרך הטבע - אלא עליו להאמין בה' שיושיעוהו ויתחזק באומנתו גם בשעה שאינו רואה חס וחלילה שום מוצא על פי שכל ודרך הטבע לישועתו. ואדרבה, בשעה זו טוב שלא יתעקש למצוא איזה שכל ומבוא על דרך הטבע. אלא רק יאמין בה' שיושיעוהו, ויתחזק באמונתו ובטחונו. ופגם באמונתו ובטחונו בה' בשעה זו, יוכל לעצור את ישועתו חס וחלילה.

"רק צריך לאמר: הכל אמת, שיעז העם היושב בה'! כנים הדברים ש'הערים בצורות גדולות מאד!' - ומכל מקום הנני מאמין בה' שהוא למעלה מהגבול והטבע שיושיענו, 'עֲלָה נַעֲלָה וְנִרְשָׁנוּ אֹתָהּ'! רק אמונה ובטחון כזה בה' מקרב את ישועתנו."

חז"ל רואים בעצם שליחת המרגלים בעיה מופרשת רש"י:
"שְׁלַח-לְךָ" - לדעתך, אני איני מצווה לך, אם תרצה שלח, .. אני אמרתם להם שהיא טובה, שנאמר (שמות ג, יז) "אֲעֲלֶה אֶתְכֶם מֵעֵי מִצְרַיִם ... אֶל אֶרֶץ זְבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ", חייהם שאני נותן להם מקום לטעות בדברי המרגלים.
ואולם לכאורה עולה השאלה: מה פסול בעצם שילוח המרגלים? הרי אנו מוצאים כמה פעמים את השימוש בריגול מחנה האויב, אפילו ע"י משה רבנו (בשנת הארבעים שכבר מתו מתי מדבר) שנאמר בו (במדבר כא לב): "וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לְרַגֵּל אֶת-יְעִזָּר", וכך גם יהושע שולח שני מרגלים לראות את הארץ ואת יריחו. ואצל גדעון מוצאים אנו שהקב"ה שולח אותו ואת פְּרָה נערו אל מחנה מדין לשמוע מה ידברו ואחר כך תחזקנה ידיך.
מדוע אין הסתייגות משליחת המרגלים על ידי יהושע או גדעון ומדוע בשליחת המרגלים על ידי משה אנו רואים חטא?

המגיד מדובנא בספרו 'אהל יעקב' מסביר שדורו של יהושע וכן דורו של גדעון לא ראו בעיניהם נסים ונפלאות של הקב"ה לכן היו צריכים לשלוח מרגלים לעמוד על הלך רוחו של האויב כמו שמסרו מרגלי יהושע בשובם: "וַיֹּאמְרוּ, אֶל-יְהוֹשֻׁעַ, כִּי-נִתְּן ה' בְּיַדְנוּ, אֶת-כָּל-הָאָרֶץ; וְגַם-נִמְגְו כָּל-יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ, מִפְּנֵינוּ.", ואין להאשים על הצורך הזה. כמו כן אצל גדעון שהקב"ה ציווה אותו: "קום רד במחנה: כי נתתיו, בְּיָדְךָ. וְאִם-יָרָא אֶתְּךָ, לְרַדֹּת-יָרֵד אֶתְּךָ וַיִּפְרָה נַעֲרָךְ, אֶל-הַמַּחֲנֶה. וְשָׁמַעְתָּ, מִה-יִדְבְּרוּ, וְאַחַר תִּחְזַקְנָה יָדֶיךָ.", מפני שאין לו לאדם לצאת למלחמה אם אין לבו שלם נכון ובטוח, ובמצב כזה על האדם לעשות פעולות אשר מהם יתחזק.
מה שאין כן דור יוצאי מצרים שראו בעיניהם את המסות והנפלאות אשר עשה ה' במצרים, הם חזו במות המצרים במכת בכורות, בטביעתם בים סוף, והכאשר הרים משה ידו גברו על עמלק. הם ניוזנו מהמן – לחם שמימי, וכל לא היו צריכים חיזוק על ידי שליחת המרגלים. מכאן, שמקור החטא היה חוסר אמונתם שהתבטא ברצונם לשליחת המרגלים.

לעומת המרגלים, גדולי ישראל היו מקפידים, בכל הזדמנות, לשבח ולפאר את מעלותיה של ארץ ישראל:

החזון איש אהב את ארץ ישראל בכל ליבו, כאשר בא אליו פעם תייר מארה"ב, שאלו: "באת להשתקע?" "לא!" ענה התייר. שאלו החזון איש: "האם מותר לצאת את ארץ ישראל?" נבוכ האורח ואמר: שמעת, שאם באים מתוך כוונה לא להשתקע בה, אזי מותר לעזוב אותה. אמר לו החזון איש: אינני מבין אותך, אתה טורח ומחפש נימוקים כדי למצוא דרך איך לעזוב את ארצנו, בו בשעה שאנו כולנו מתאמצים דווקא ומחפשים דרכים איך לעלות לארץ ישראל? איך יתכן בכלל שאיש אשר חונך על ברכי התורה ולמד חומש בנעוריו, לא יראה חיבה ואהבה לארץ ישראל? כי מה הוא לומד בתורה? הוא לומד על אדון הנביאים משה רבנו שלא קם כמותו בישראל, שזכה להוציא את ישראל ממצרים ולהביאם לקבלת התורה בהר סיני, ואשר הראה גדולות ונצורות, ואותו ענק רוח בעומדו על סף הסתלקותו מן העולם, אין לו בכיו אלא בקשה אחת קטנה: "אֲעִפְרָה נָא וְאֶרְאֶה אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה" - לראות את ארץ ישראל, לעבור בה, זוהי כל בקשתו ותו לא. ומי שלומד את הדברים האלו והם נספגים לתוך עצמותיו, איך לא יאהב את ארץ ישראל? ומסופר, כשהתקרב **רבי אליהו אליעזר דסלר** זצ"ל לגליל הזקנה, בחודש אלול תשי"ז עלה פעם ראשונה לארץ ישראל, ועוד בשבוע הראשון לעלייתו, דיבר בהתפעלות על רשמיו מארץ חמדה. שאל אותו בן דודו רש"י דסלר: איך נחפז להביע את דעתו על הארץ, והרי עדיין לא סייר בשום מקום. עדיין לא זו מד' אמות של פוניבז'?! השיבו הגרא"א דסלר: "כלום אשאב את התרשמותי ממראה בתים ושדות? הלא במשך שעתיים אני משיג כאן ברוחניות דברים שבחז"ל הייתי צריך לעמוד עליהם במשך שבעות שלמים".

דור המדבר שמאס בארץ היעוד נענש בארבעים שנות נדודים עד לכלותו במדבר. רק בניהם יזכו להיכנס לארץ. בשמע הגזרה, קבוצה קטנה (המעפילים) מבני ישראל מנסה להתקדם ולהיכנס לארץ ישראל באופן עצמאי, בניגוד להוראת השם - ניסיון שנגמר בתבוסה.

יש במעפילים רצון אמיתי להיכנס לארץ אך לא מהמניעים הנכונים! במצב שנוצר בעקבות חוסר האמונה שגילו עם ישראל בשמעם את המרגלים, הפתרון אינו לעלות לארץ, הפתרון במצבים כאלה הוא לבנות אמונה גדולה עד שיהיו ראויים להיכנס לארץ. יש שלבים בחיים שבהם יש לבנות את האמונה בדרך איטית ושלמה. למה הדבר דומה: לשני אנשים שנפצרה תאומה ביניהם, ובא איש שלישי ואומר, קדימה תלחצו ידים תשכחו מהכל תחייכו והכל יהיה בסדר.

כך לא פותרים חוסר הבנה. כדי לגשר על הפער בין עם ישראל לקב"ה יש תחילה להבין שכל עניין יציאת ישראל ממצרים והבאתם לארץ ישראל היא על מנת שיגדל שם ה' בעולם.

צריך תהליך של הבנת עומק החטא, חזרה ממנו ובניית אמון וחביבה ואף כמיהה לארץ. העפלה בהר במצב זה הוא חוסר הפנמה של הבעיה.

יש להבין כי נפש האדם מעוצבת ע"י מעשיו. אחרי הפעולות נמשכות הלבבות, כלומר: מתוך הפעולות הטובות אנו הופכים לאנשים טובים יותר: האדם נמשך אחרי מעשיו, והז"ל רומזים על זה באומרם: "רבי אליעזר בן יעקב אומר: כל שיש לו תפילין בראשו ותפילין בזרועו וציצית בבגדו ומזוזה בפתחו הכל בחיזוק שלא יחטא שנאמר (קהלת ד) והחוט המשולש לא במהרה ינתק, ואומר (תהילים לד) חונה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם".

מצוות הציצית המופיעה בסוף הפרשה, היא הפריט האחד והיחיד במלתחתנו שהתורה קובעת את צורתו.

"וְהָיָה לְכֶם, לְצִיצִית, וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וַיִּזְכְּרַתֶּם אֶת-כָּל-מִצְוֹת ה', וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם; וְלֹא-תִתְּרוּ אַחֲרָי לְבַבְכֶם, וְאַחֲרָי עֵינֵיכֶם, אֲשֶׁר-אֲתֶם זֵנִים, אַחֲרֵיהֶם." (ט"ו, ל"ט)

חז"ל אומרים, שבקיום מצוה זו של "וְלֹא-תִתְּרוּ אַחֲרָי לְבַבְכֶם, וְאַחֲרָי עֵינֵיכֶם," תלוי כל הקשר של איש ישראל עם בוראו, וכך כתוב בילקוט שמעוני (דברים פ' ו, סימן תתלו): ליבא ועינא תרי סרסורי דעבירה וכו', אמר הקב"ה, אי יחבת לי לבך ועינך אנא ידע דאת לי. ופירוש הדברים: שהקב"ה אומר לאדם **אם אתה נותן לי ליבך ועיניך, דהיינו שאתה שומר את ליבך ועיניך, אז אני יודע שאתה שלי.** כי רק מי ששומר את לבו מלהרהר הרהורי עבירה והרהורי אפיקורסות וכפירה, ושומר את עיניו מלהסתכל בהסתכלויות אסורות, יכול להתקרב להשי"ת, ולהיות שם ה' נקרא עליו.

חז"ל אמרו כי מה שאנו רואים הופך לשאיפה, לרצון, למשהו שמתחברים אליו. העיניים מצלמות אלפי תמונות בשניה, ובלי שום עזרה טכנולוגית - מעבירות את הצילום היישר אל המוח. שם הנתונים המתקבלים מעובדים ונבחנים, והתמונות הנשלחות מצמד המצלמות שבפנינו - הופכות למשפיעות על המחשבה, על המעשים, על התהליכים שלנו. והתהליך כולו לוקח אלפית השניה!

רק נחשוב מה קורה לנו כשאנו רואים ראייה אסורה, מה מתרחש כשמעלים צילום בעייתי אל המוח. הריקבון שבמראה, האיסור שבתמונה - עוברים באלפית שניה אל המוח, משבשים אותו, הורסים אותו, אוכלים כל חלקה טובה.

דווקא לכן, מי שרוצה לזכות בקדושה, לחיות את תורתו, לזכור את לימודו, **להרגיש קירבת אלוקים בחייו**, צריך להתחיל בשמירת העיניים, בשימור קדושתן.

כתב בספר 'מעלות הקדושה': "אף שהאדם לא מצליח לשמור על עצמו בשלמות כרצונו, מכל מקום, בכל פרט ופרט שהוא נזהר, חשוב הדבר בשמיים מאד מאד ויתנו לו על כך שכר גדול וסיעייתא דשמיא גדולה ועצומה".

וכתב היעטרת ישועה: "ואם עוצם עיניו מראות ברע, אזי נתכפרו לו כל עוונותיו." ומאידך, הפוגם בעיניו הרי הוא פוגם מיד בנשמתו (ישבט מוסר), וגורם לעצמו שיהיו לו בנים שאינם הגונים, ואף כתב רבי נחמן מברסלב זצ"ל כי על ידי כך מאבד הוא את פרנסתו והפרוטה נכלית מכיסו.

פעם בשבת קודש פרשת שלח התארח **רבי שלום שדרון זצ"ל** בלונדון. בערב שבת נתלו מודעות בבתי הכנסת בלונדון על דרשת המגיד מירושלים עיה"ק. הנושא: 'פרשת השבוע והמרגלים של זמננו'...

סקרנות רבתי רחשה בקהל. האם הוא מבקש לייצא אלינו ללונדון את המלחמות של ארץ ישראל? ליל שבת, הדרשה החלה. בית הכנסת מלא מפה לפה.

ר' שלום דיבר על המרגלים של אז, שאינם בעולם, ועל האנשים הללו שחטאו בחטאים כואבים של דור דעה, דור המדבר, ועל עונשם.

"האם כיום יש מרגלים? מי המרגלים שנותרו גם לדורנו? - שאל ר' שלום, והשיב: 'הכל כתוב בפרשה'. ואלו דברי רש"י המפורשים: 'והיה לכם לציצית וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ד' ועשיתם אותם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם' - פירש רש"י: כמו 'מתור הארץ'. הלב והעיניים הם מרגלים לגוף, מסרסרים לו את העבירות. העין רואה והלב חומד והגוף עושה את העבירות".

"הנה, הם המרגלים של זמננו שיש להישמר מהם. יש להדוף אותם. אל תתנו להם לרגל לכם את החיים. המרגלים הללו נראים כאילו לטובתנו, אבל מהר מאד מתגלה עורמתם. הם מאבדים את האושר, את השמחה, את העולם הזה ואת העולם הבא. להיזהר ולהישמר מהם!"